

šnje po zimi zlasti v februarju in marci vsled snežnih zametov in se včasih ustavi ves promet za jeden teden, štirinajst dni ali pa se še dalje. Po gorah so jako močni snežni viharji in včasih nanosijo na železnico po 20 čevljev na visoko snega. Najrazličnejše priprave stoječe mnogo denarja, rabijo se na vseh železnicah, a viharji so včasih silnejši kot vse, kar je dosedaj iznajdel človek v tem oziru in včasih je treba ustaviti se vlakom, ko jih zamete sneg mej postajami. Parni plugi, včasih po deset pri jednem vlakom, ne morejo prodreti in na tisoče delavcev je treba, da odkidajo tir. (Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Dragocena leva. Pred palačo kitajskega cesarja v Pekingju stojita že od prastarih časov dva leva iz čistega zlata. Umevno je, da ste te dve „zverini“ neprecenljive vrednosti. Ko je prišla 1860. leta angleško-francoska vojska do Pekinga, pobarvali so Kitajci leva s sivo barvo; evropejci so si mislili, da sta kipa iz bronu, ter ju pustili v miru. Ko pa so se nedavno pripravljali Japonci na pot v Peking, ukazal je kitajski cesar spraviti dragocena leva hitro v varnost. Te dni pa so ju postavili zopet na njiju staro mesto, ker je sklenjen mir, in levoma torej ne preti več nevarnost.

Ljudsko popisovanje. Na Romunskem se je nedavno vršilo ljudsko štetje v svrhu davčne kontrole. To štetje izkazuje celokupno prebivalstvo 5 406.249 duš (2.739.043 moških in 2.667.106 žensk). Po veroizpovedanju je 4.949.418 grško-vzstočnih, 154.093 katolikov in protestantov, 243.225 židov, 43.110 mohamedancev in 16.439 raznih. Čitati in pisati zna le 686.886, dočim je analfabetov 4.719.363, ali v razmerju 12,7 % : 87,3 %

Novice.

— **Odlikovanja.** Presvitli cesar je podelil zlati zaslužni križec s krono gospej Olgi baronici Heinovi, soprogi g. c. kr. deželnega predsednika. — Podmaršal pl. Hegedüs, zapovednik 28. divizije v Ljubljani je dobil viteški križec Leopoldovega reda. — Deželnega sodišča predsedniku g. Fr. Kočevarju je presvitli cesar podelil plemstvo.

— **Čehi v Ljubljani.** V Pragi se delajo priprave za poseben vlak, ki bo vozil v binkoštnih praznikih v Ljubljano in v Postojino.

— **Papeževo pismo.** Papež Leon XIII. je izdal posebno pismo, v kateri katoličanom priporoča za binkoštno praznike posebne molitve v namen združitve vseh kristijanov z edino pravo katoliško cerkvijo.

— **Rudeči križ.** Deželno pomočno društvo Rudečega križa za Kranjsko je imelo dne 17. t. m. svoj vsled potresa odložen občni zbor pod predsedstvom 1. podpredsednika ces svetnika Ivana Murnika. V svojem nagovoru se spominja predsednik smrti Nj. c. in. kr. visokosti presvitlih nadvojvod Viljema in Albrehta, ter poroča o delovanju društva leta 1894. kakor tudi o delovanju istega in avstrijske družbe Rudečega križa povodom potresne katastrofe v Ljubljani. Posebno poudarja zadnje navzočnost Nj. Veličastva presvetlega cesarja Franca Jožefa I., ki je v tej žalostni priliki s svojim prihodom v Ljubljano uprav osrečil in osrečil bedno prebivalstvo in omenja, da je Njega Veličanstvo blagovolilo Rudečemu križu za dosedaj storjeno najmilostiveje izraziti zahvalo in priznanje.

Zvezno vodstvo je na prošnjo društvenega predsedništva 25 barak za deželno bolnico odločilo. Doslej jih je došlo 24 in se je društvo Rudečega križa izročilo deželni bolnici v porabo. Društvo mora zahvaliti v prvi vrsti za ta človekoljuben čin zveznega predsednika prevzvišenega grofa Falkenhayna, ki je tudi z zveznim tajnikom dvakrat v Ljubljano prišel, da pospešuje društveno pomočno delovanje. Društvo Rudečega križa je dalo oskrbništvu deželne bolnice proti naknadnemu odobrenju zveznega vodstva vozove za prepeljavanje bolnikov; in slednje je bolnici tudi prepustilo 25 zabojev za prevažanje jedil in 5 kopalnih oprav. Poročilo in računski zaključek za leto 1894. se brez razgovora odobrita. Kranjska hranilnica je darovala 300 gld. za društvene namene. Društvo je štelo koncem leta 1894. 3 častne, 220 rednih in 3 podporne člane. Društveno premoženje znaša 12.896 gld. 57 kr. v gotovini in 550 gld. v vrednostnih papirjih. Za poškodovance po potresu je društvo Rudečega križa za Kranjsko dalo 1400 gld. Podružnice štejejo 545 udov in imajo 5608 gld. 52 kr. premoženja. Občni zbor izrekel je zahvalo zveznemu vodstvu in njega predsedniku prevzvišenemu grofu Falkenhaynu ter ob enem predsednika pooblastil, da to zahvalo zveznemu zboru na primeren način naznani. Nadalje se izreka zahvala kranjskemu deželnemu zboru, kranjski hranilnici in vsem onim, ki blagodejno podpirajo društvo. Ko je na predlog g. Kleina občni zbor izrekel končno še zahvalo prvemu podpredsedniku Ivanu Murniku za njega trudoljubivo požrtvovalno delovanje, je predsednik zborovanje zaključil.

— **Iz Novakov na Goriškem** se nam poroča z dne 21. maja. Res prav krasen je bil pogled po sadnih vrtovih zadnje dni, ko je bilo drevje posuto s cvetovi, kakor bi je sneg pobelil. Dne 14. t. m. pa so med gromenjem jela padati ledena zrna, ta uničila bujno cvetje, posebno hudo je toča poklestila drevje v Leskovici. Za tem prišel je sneg, sedaj pa dan na dan dež preti uničiti še ono malo cvetja, kar ga je ostalo. — Čebele so letos dobre, prvi roj je vzletel 15. t. m. — Sunljeji potresa se tudi pri nas še vedno ponavljajo, toda brez vsake škode. — Vikarijat Novake postal je sedaj samostojna župnija; pri cerkvi sv. Tomaža se sedaj prenavlja stranski oltar sv. Florijana, dela domači mojster g. Kokelj. — Zadnji dan majnika bode shod pri romarski cerkvi Marije presv. srca v Davči nad Železniki, to bodi naznanjeno onim, ki morebiti ne vedo, ker pričakovati je obilne vdeležbe sv. maše ob 10. uri. Novaški.

— **Ustrelil se je** dne 20. maja v kaznilnici na ljubljanskem gradu 23letni pomožni paznik Valentin Jankovič, rodom iz Kamnika.

Potres.

Knezoškofijstvo ljubljansko je vsled potresa podaljšalo rok za velikonočno spoved do konca prihodnjega meseca.

Glasom komisijskih zapisnikov morajo se nadalje podreti: hiša Elizabete Kuhar v Merosodnih ulicah št. 1 (takoj), hiša Frančiške Sterle na Žabjaku št. 2 (takoj); hišo Josipa Koutny v Hilšerjevih ulicah št. 6, trakt na ulico pri Filipa Supančiča hiši na Rimski cesti št. 16, pri „Glasbene Matice“ hiši št. 8 v Gospodskih ulicah tudi trakt na ulico (ker je hiša tudi vsled poznejših potresov znatno trpela), vodni trakt, eventualno celo poslopje pri hiši Fr. Bahovca ml. v Trubarjevih ulicah št. 1, prizidani hlev Tomčevih dedičev v Trnovskih ulicah št. 2, trakt na dvorišči pri Josipa Lokarja hiši v Hilšerjevih ulicah št. 1

trakt proti Igriškim ulicam pri Antona Zenkerja hiši v Gradišči št. 8, ves trakt na dvorišči pri Marije Spoljaričeve hiši št. 12 v Hilšerjevih ulicah, erarno poslopje na Cesarja Josipa trgu šte. 11, tako zvana „glavna stražnica“, drugo nadstropje, eventualno tudi severo-zahodni vogel prvega nadstropja pri licealnem poslopju na Valvazorjevem trgu št. 1, hiša II. Terezije Omejc na Karlovski cesti št. 24, hiša Uršule Hrovatin na Poljanski cesti št. 3, pri Jakoba Šobra hiši na Dunajski cesti št. 8 vzhodni trakt do prvega nadstropja, pri Josipine Križmanove hiši na Karlovski cesti št. 5 trakt na dvorišči, pri Ignacija Druškoviča posestvu na Dunajski cesti št. 11 vzhodni del hleva, pri Ign. Šarca posestvu v Kolezijskih ulicah št. 6 prizidek in rastlinjak, mestna hiša na Emonski cesti št. 19 (takoj), Frana Doberleta hiša v Kolezijskih ulicah šte. 3, prvo nadstropje mestne hiše v Gradaških ulicah št. 22, stolp uršulinske cerkve do ure ter oba vogla samostanskega poslopja na Kongresnem trgu št. 16, Ivana Frischa hiša na Marijinem trgu šte. 3, Zofije Bernardove hiša na Marijinem trgu št. 4, Frana Požlepa hiša na Dunajski cesti št. 36, leva stran hiše Josipa Gerberja na Kongresnem trgu št. 4, stransko poslopje pri Franceta Topolavca hiši na Sv. Martina cesti št. 1, pri Josipa Seuniga hiši na Marijinem trgu št. 2 vzidek proti Frischevi hiši, podstrešje pri Hribernikovi hiši na Sv. Martina cesti št. 21, hiša Andreja Dacarja na Tržaški cesti šte. 35, levi prizidek na dvorišči pri Oroslava Dolenca hiši v Gledaliških ulicah šte. 10. (Ker pa je sploh vsa hiša hudo poškodovana in bi torej rekonstrukcija bila neprimerno draga, sklenil je gospod Dolenc, podreti celo hišo.) Nadalje se morajo podreti pri frančiškanskem samostanu na Marijinem trgu št. 5 prečni trakt do pritličja, celi stranski trakt, sprednji novi trakt do prvega nadstropja eventualno do pritličja, sprednji stari trakt do pritličja, Filipa Schreyerja hiša v Špitalskih ulicah št. 9 (čim prej), Franca Petana hiša v Ključavničarskih ulicah št. 5, gospodarsko poslopje Petra Pavlina pred konjušnico št. 7, zahodni trakt pri Cecilije Podkrajškove hiši ob cesti v mestni log št. 13c, pri Ludovika Koppmana hiši na Trnovskem pristanu št. 10 prizidek uličnega trakta in stopnišče, pri Petra Vidmarja hiši na Opekarski cesti št. 7 prizidek na dvorišči, hiša Frana Ravniharja v Špitalskih ulicah št. 7, gospodarsko poslopje Matevža Jorasa ob cesti na loko št. 4, poslopje na ulico, srednji in trakt na vodo pri Josipa Bahovca posestvu na Sv. Jakoba trgu št. 9, pri hiši Marjane Tschada na Sv. Jakoba trgu št. 3 zadnji trakt, pri Marije Jemc posestvu na Tržaški cesti št. 14 vsa hiša razven prizidka; tretje nadstropje spredi in ves zadnji trakt pri grofa Blagayja hiši na Sv. Jakoba trgu št. 10, pri Cecilije Podkrajškove hiši na Opekarski cesti št. 39 podstrešje in južno pritličje ter podstrešje pri iste posestnice hiši št. 37 na Opekarski cesti, hiša in večjim delom tudi gospodarska poslopja Helene

Kastelic v Kurji vasi št. 14, Ant. Baherja hiša na Karolinski zemlji št. 1, severna polovica vrtna hiše v botaničnem vrtu.

Škodo na ljubljanskih poslopih so komisije cenile na 3.138.700 gld. Tehniki so škodo cenili za to tako nizko, ker so po njih mnenji hiše v Ljubljani bile jako slabe. Za obnovljenje mesta bode pa seveda treba mnogo večje svote, na kar se bode morala ozirati vlada pri dovolitvi brezobrestnega posojila.

Poškodbe na ljubljanskem barji niso posebno velike. Poškodovanih je nekaj slabše zidanih hiš.

Naddesetnik pri vojaški godbi Reinholz, je bil kakor znano, v potresni noči pred Perlesovo hišo nevarno ranjen. Kakor čujemo, bode sicer okreval, a postal je za vojaško službo nesposoben. Sicer bi bilo lepo, ako bi vojaški erar skrbel zanj toliko časa, da dobi kako službo, a ker skoro ni upati, da se to zgodi, bi bilo želeli, da se mu iz nabranih milodarov pomore, dokler ne dobi zaslužka.

Finančni minister je dne 11. maja predložil poslanski zbornici zakonski načrt glede oproščenja davkov za poslopja v Ljubljani, poškodovana po potresu. Ta zakonski načrt določa:

§ 1.) Dôba, na podstavi zakona z dne 25. marca 1880, drž. zak. št. 39, določenega oproščenja hišnonajemninskega in hišnorazrednega davka se za poslopja v Ljubljani in okolici, katera so bila po potresu poškodovana, podaljša na 25 let, ako se tekom petih let, začeni z veljavnostjo tega zakona a) poškodovano poslopje podere do tal in na novo sezida, četudi se je glede obsežnosti zagrajeni svet, kjer je stalo poslopje, razširil ali utesnil, ali če se je prezidalo; ali b) celi za samostojno rabo primerni deli poslopja in na novo zidajo, oziroma prezidajo.

Ako se mora poškodovano poslopje popolnoma podreti, in se iz prometnih, sanitarnih ali stavbeno-tehniških ozirov ne da dovoljenje za zgradbo novega poslopja na istem prostoru, je lastnik dotičnega objekta deležen oproščenja davka za poslopje, katero zgradi na drugem četudi doslej nezazidanem prostoru, a v isti velikosti, kakor je bilo prej.

§ 2.) Finančni minister se pooblašča, da vsem tistim poslopijem v Ljubljani in v okolici, pri katerih so vsled potresa potrebne bistvene poprave, a ne take, da bi zanje veljale določbe § 1., dovoli z ozirom na velikost teh poprav popust od hišnonajemninskega in hišnorazrednega davka, a k večjemu zadnje tri kvartalne obroke l. 1895 ter podaljša eventualno pristojne oproščenje tega davka do dobe petih let.

§ 3.) Izvršitev tega zakona, ki postane veljaven tisti dan ko se razglasi, se naroča finančnemu ministru.

Koncem seje so poslanec Hofman-Wellenhof in tovariši predlagali: Vsled žalostne elementarne nezgode, ki je zadela mesto Ljubljano, se bode po zagotovilu finančnega ministra aktivnim državnim

uradnikom dovolila izredna državna podpora, kakor so jo dobili že vsi v Ljubljani poslujoči uradniki južne železnice, deželni in občinski uradniki. Take podpore so brez dvoma potrebni tudi umirovljeni državni uradniki vsaj nižjih činovnih razredov, ki so vsi že v letih in žive od male za aktivitetno doklado zmanjšane mirovnine. Tudi od milodarov, ki prihajajo od vseh strani, bodo vpokojeni uradniki prav težko kaj izdatnega dobili. Z ozirom na to se predlaga: Vlada se pozivlja, naj tudi vpokojenim, stalno v Ljubljani bivajočim uradnikom dovoli primerno izredno podporo.

V smledniški županiji je potres napravil kacic 40 tisoč škode, brez cerkve, šole in župnišča. Vidi se, da je bil potres v smledniški županiji precej hud, če tudi ne tak, kakor v Vodicach.

Na Vipavskem je potres najhuje poškodoval Budanje, ker stoje na višini. Šolsko poslopje je tako razdrapalo, da se po izreku inženjerjev ne splača popravljati. Cerkev, katero so pa že tako mislili novo zidati, je tudi močno poškodovana, bolj nego so sprva mislili.

V soboto zvečer je bil v nekaterih krajih v Italiji precej močen potres, ki je ljudij silno prestrašil. V Florenciji se je zemlja prvokrat stresla ob 8. uri 35 minut in so se potem ponavljali hitro drug za drugim sunki do 9. ure 56 minut. Ob 11. uri zvečer in ob jedni v nedeljo zjutraj se je potres zopet precej močno ponovil. V jutro se je potem še večkrat streslo. Tudi še prihodnjo noč se je čutilo več močnih sunkov, potem se je pa zemlja pomirila. Sunki so bili navpični. Potres je poškodoval kakih 3500 hiš.

Hudo je trpela bolnica; na kateri je kacic 20.000 lir škode. Bolniki so skoro nagi bežali na ulico. Sploh so ljudje tisto noč prebili največ zunaj hiš. Več ljudij je poškodovanih. Dve cerkvi ste hudo poškodovani, jedna ima sedem velikih razpok. V dveh cerkvah je bila služba božja in ljudje so v divjem begu bežali na ulico. V treh gledališčih je tudi bila huda zmešnjava, posebno v gledališči Pagliano, kjer bi se bila gotovo pripetila silna nesreča, da nista jeden igralec in jedna igralka pomirila ljudij.

Poškodovan je narodni muzej, palača deli Ufficii, v kateri so dragocene zbirke, mestna hiša in več družih zgodovinskih poslopij. Hudo so trpele tudi zgodovinsko pomenljive vile zunaj mesta.

Posebno je omeniti, da so oblastva v Florenci mej potresom povsem storila svojo dolžnost, skrbela so za red, da se ne prigodi kaka nesreča. Župan je dal takoj razsvetliti Viale dell Calli, umetno cesto zunaj mesta, priljubljeno sprehajališče in park Cascine, kjer so ljudje lahko prenočevali. V mestu je bilo kakor na pustni večer, vse je norelo. Škode je v Florenci 1 milijon lir. Tudi v florenški okolici so poslopja močno poškodovana in tam je bilo tudi 9 ljudij ubitih, nad 50 pa težko ranjenih. V vasi Grassini se je podrla 40 hiš. Pet ljudij je bilo ubitih, več pa težko

ranjenih. Jednemu kmetu so se podrla tri poslopja in pokopalo pod razvalinami 9 članov njegove rodbine. Tri so mrtve izvlekli, mej drugim gospodarja. V Careggini, kjer je slavna medicjska vila, so tudi hiše močno poškodovane, tri so se podrle. V San-Martinu se je podrla cerkev, v Lappagiji se je podrla več hiš in je tri ljudi pokopalo pod razvalinami. V občini Galluzzo je bila jedna ženska hudo poškodovana.

Potres čutili so tudi v Parmi, Sieni, Pisi, Piacenzi, Bologni, Arrezu, Pistoji in tudi v Rimu. Na Toskanskem že stoletja ni bilo tako močnega potresa, kot je bil ta. Iz Rima so se že v nedeljo poslali vojaki na pomoč v poškodovane kraje in kraljevi naslednik je tudi že z vojaki šel obiskat jih. Potres se je pa isti večer čutil tudi na grškem otoku Zante, in je bil najbrž v zvezi z italijanskim potresom.

— **Prusko maršalsko žezlo našega cesarja.** Na Dunaj je došla deputacija pruske vojske, katera je izročila Nj. Vel. cesarju Franu Josipu prusko maršalsko žezlo. To žezlo je seveda zlato ter izdelano jako umetno; posuto je z briljanti, rubini in drugimi dragimi kamenčki. Okolo žezla se vije hrastovo listje, emailovano; podloga je belorudeča. Na vrhu žezla je pruski orel s kraljevsko krono, okolu pa je napis: „Viljem II, kralj pruski, svojemu najspostovanejšemu zavezniku Franju Josipu I., cesarju avstrijskemu, kralju ogerskemu“. Spodaj je dan in leto imenovanja Nj. Vel. pruskim maršalom.

— **Velika vročina.** V Novem Jorku v Ameriki je te dni bila že jako velika vročina. Toplomer je kazal 41°. Mnogo ljudij je umrlo vsled solnčarice. Konji pri tramvaji so od vročine popadali na tla.

— **Nesreča na železnici.** Blizu Nantes na Francoskem je zadel vlak v nekaj praznih vagonov. Dve osebi sta mrtvi in šest lahko poškodovanih.

— **Požar gledališča.** V Rimu je pogorelo gledališče Politeama Adriana. Ognja ni bilo mogoče ustaviti. Tudi sosednja palača se je vnela in ljudje so se jedva mogli rešiti. Škoda je velika. Trideset rodbin je brez strehe.

— **Požar hotela v Ostendu.** V Ostendu je pogorel hotel Allemagne. Dve hotelski postrežkinji ste zgoreli. Tujei so se rešili.

— **Velik požar.** V Dobri Vodi v Galiciji je velik požar uničil skoro vse mesto. Nobena hiša ni ostala nepoškodovana. Na stotine rodbin je brez strehe.

— **Umor zaradi jedne cigarete.** Mesarski pomočnik Ladislav Paszkovski je umoril v prepiru v Krakovu živinskega trgovca Ivana Misczynskega, kateri mu ni hotel dati cigarete. Morilec so zaprli.

— **Ustreljen na lovu.** V Saje-Szent-Petru na Ogerskem je bil velik lov. Pravni praktikant Fazehen je mislil, da vidi v goščavi divjega mrjasca in je ustrelil. Zadel je občinskega podbeleznika Evgena Jovanovića. Lov se je takoj prenehal.

— **Umor in samomor.** 24letni trgovski pomočnik Samuel Domner je v Budimpešti ustrelil svojo ljubico Regino Krliner in sam sebe. Zaljubljenca sta se bila dogovorila, da skupno umrjeta, ker njeni stariši niso hoteli dovoliti da bi se vzela.

— **Umor v blaznosti.** Avstrijski potovalec grof Virgil Firman je v hotelu Angletere v Kajiri zblaznil in v blaznosti ustrelil hotelskega vratarja. Po konzulatu so zblaznelega grofa spravili v blaznico.